

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Augustinusinstituut ASO te BREE

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 126797-38844

Instellingsnummer 126797

Instelling Sint-Augustinusinstituut ASO

Directeur Jef NYSEN

Adres Sint-Jacobstraat 12 - 3960 BREE

Telefoon 089-46.19.26

Fax 089-47.39.66

E-mail info@augustinus-bree.be

Website http://www.augustinus-bree.be

Bestuur van de instelling VZW Katholiek Secundair Onderwijs Bree

Adres Sint-Jacobstraat 12 - 3960 BREE

Scholengemeenschap SGKSO Sint-Michiel

Adres Sint-Jacobstraat 12 - 3960 BREE

CLB Vrij CLB Noord - Oost - Limburg

Adres Grauwe Torenwal 11 - 3960 BREE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 11-01-2016, 12-01-2016, 13-01-2016, 14-01-2016, 15-01-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 15-01-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 03-02-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever William VROONEN

Teamleden Lieve CLAES, Wendy FRANQUET, Wouter SCHELFHOUT, Walter
VAN DEN BRANDT, Hilde VAN HOUTE, Jos VERMIJL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS.....	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?.....	8
4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	8
4.1.1.2 Biologie, chemie en fysica in aso tweede graad in de studierichting Wetenschappen en in aso derde graad in de studierichting Wetenschappen-wiskunde (leerplannen D/2012/7841/004, D/2012/7841/063, D/2012/7841/009, D/2014/7841/011, D/2014/7841/013, D/2014/7841/015, D/2006/0279/035, D/2006/0279/040 en D/2006/0279/058)	9
4.1.1.3 Engels en Frans in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Latijn-moderne talen (leerplannen D/2014/7841/003 en D/2014/8741/005)	12
4.1.1.4 Natuurwetenschappen in aso derde graad in de studierichtingen Humane wetenschappen, Economie-moderne talen en Latijn-moderne talen (leerplannen D/2006/0279/012, D/2014/7841/016)	16
4.1.1.5 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2004/0279/019)	18
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	21
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	21
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	22
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	23
5.1 Leerbegeleiding	23
5.2 Evaluatiepraktijk	26
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	30
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	33
7.1 Wat doet de school goed?.....	33
7.2 Wat kan de school verbeteren?.....	33
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	34
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	34

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
 Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
 Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Administratief bestaat het Sint-Augustinusinstituut Bree uit twee schoolnummers: een school met een aso-aanbod (schoolnummer 126797) en een school met een bso-tso-bovenbouw (schoolnummer 38844). Beide scholen functioneren echter als een pedagogisch geheel. De verslaglegging gebeurt per schoolnummer. Om een volledig beeld te krijgen van de school dient de lezer de twee verslagen samen te lezen. De onderdelen met als titel 'Samenvatting', 'Vakoverschrijdende eindtermen', 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne', 'Overige erkenningsvoorwaarden', 'Reglementering', 'Kwaliteitsbewaking van de processen' en 'Algemeen beleid' zijn identiek in beide verslagen.

2 SAMENVATTING

Het Sint-Augustinusinstituut Bree is een aso-bso-tso school net buiten het stadscentrum. Naast een ruim aanbod in het aso biedt de school binnen het bso en tso de studiegebieden handel en personenzorg aan.

Op de campus heerst een geordend en open schoolklimaat. De personeelsleden zijn gedreven en de directie is toegankelijk en staat open voor externe evaluatie. Via netwerking en partnerschappen met bedrijven zet ze in op kwaliteitsvolle stages en werkplekleren. De doorstroom naar de arbeidsmarkt blijkt goed en de leerlingen munten uit in het hoger onderwijs.

De beleidsvisie steunt op het opvoedingsproject van de school. Er zijn concrete acties en doelen voor de heel wat beleidsdomeinen. De school kan rekenen op het engagement en de inzet van de personeelsleden. Het resultaat is een aangenaam en ordelijk schoolklimaat.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering goed respecteert en dat ze voldoende aandacht schenkt aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Het erkenningsonderzoek kwam verder tot stand op basis van een representatief staal van het onderwijsaanbod. Het onderzoek levert een overwegend positief beeld op. Voor bijna alle onderzochte vakken voldoet de leerplanrealisatie. Enkel in het tso voldoet de leerplanrealisatie niet voor expressie en huishoudkunde in de tweede en de derde graad Sociale en technische wetenschappen. Voor project algemene vakken in bso tweede graad, voor de vakinhoudelijke doelstellingen voor biologie, chemie en fysica en van de vakoverstijgende doelstellingen onderzoekend leren in aso tweede en derde graad van de pool Wetenschappen is de leerplanrealisatie zelfs een voorbeeld van goede praktijk. De school streeft de vakoverschrijdende eindtermen van de context 'Socio-economische samenleving' te weinig na. Bestaande initiatieven en projecten gebeuren te veel zonder planning en niet voor alle leerlingen. De context 'Lichamelijke gezondheid en veiligheid' krijgt een kwaliteitsvolle invulling via projecten en in meerdere vakken.

Het kwaliteitsonderzoek heeft aangetoond dat de school voor leerbegeleiding inzet op het zorgcontinuüm. Voor de brede basiszorg van leerbegeleiding leidde dit nog niet tot concrete doelstellingen op het niveau van de leraren en de vakgroepen. Hierdoor ontstaan kwaliteits- en tempoverschillen in de basiszorg leerbegeleiding. Binnen de verhoogde leezorg stelt het zorgteam in overleg met de ouders en de leerlingen concrete handelingsplannen op. De leerbegeleiding van de leerlingen met extra ondersteuningsnoden is dan ook een sterk punt van de school.

Verder toont het kwaliteitsonderzoek aan dat de school haar evaluatiepraktijk aanstuurt vanuit een schoolvisie en afspraken. Voor de inhoudelijke invulling en validiteit stelt de school de vakgroepen verantwoordelijk. De schoolleiding gaat slechts beperkt na of de vakgroepen de beleidsvisie op evalueren realiseren. Er blijken in de praktijk weinig kwaliteitsverschillen te bestaan tussen de verschillende leraren en vakken. Soms is de evaluatie niet valide omdat de school een aantal verplichte leerplandoelstellingen in het keuze-gedeelte en niet in het specifiek gedeelte realiseert. Voor enkele vakken zijn de evaluatie en de evaluatie van de vakgebonden attitudes dan weer een voorbeeld van goede praktijk. De kwaliteit van de oriënteringspraktijk en de motiveringen van de attesten is voor verbetering vatbaar.

Het algemeen beleid van de school getuigt van een degelijk beleidsvoerend vermogen en een goede organisatie. Beslissingen komen tot stand in overleg met alle betrokkenen. De communicatie is duidelijk en verloopt via verschillende kanalen. De schoolleiding slaagt erin het schoolteam te richten op deze doelen, al blijft een aantal personeelsleden het moeilijk hebben met de allesomvattende aanpak. In het kader van haar kwaliteitszorg verzamelt de school al jarenlang veel statistische gegevens, die ze gebruikt voor een systematische en nagenoeg volledige kwaliteitsbewaking. Toch blijkt dat dit systeem niet kan garanderen dat de leerlingen in alle onderzochte vakken de leerplandoelen bereiken. Hiervoor is een doelgerichte aansturing en doeltreffende opvolging van de vakgroepen nodig, waarbij ook doelen op leerlingniveau niet kunnen ontbreken.

De onderwijsinspectie heeft voldoende vertrouwen in het beleidsvoerend vermogen van de school en neemt bijgevolg de tekorten in de leerplanrealisatie voor expressie en huishoudkunde in de tweede en de derde graad Sociale en technische wetenschappen niet op in het eindadvies. Het beleid en het schoolteam getuigen van voldoende dynamiek om deze tekorten zelfstandig weg te werken en ook in de toekomst kwaliteitsonderwijs te verstrekken. De onderwijsinspectie besluit de doorlichting dan ook met een gunstig advies op grond van de realisatie van de onderwijsdoelen, het naleven van de onderwijsreglementering en de systematische zorg voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leef- en leeromgeving van de school.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 2 ASO Wetenschappen	biologie, chemie, fysica	biologie, chemie, fysica
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Engels, Frans, natuurwetenschappen	Engels, Frans
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	natuurwetenschappen	
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	Engels, Frans, natuurwetenschappen	Engels, Frans
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	biologie, chemie, fysica, wiskunde	biologie, chemie, fysica, wiskunde

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning voldoen nipt. Er zijn hiaten wat de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen betreft. De school heeft een VOET-visie en een VOET-beleid ontwikkeld dat geënt is op haar pedagogisch project. Ze werkt via een aantal zinvolle initiatieven aan de verschillende VOET en heeft de bijdrage aan de VOET vanuit projecten, extramurale activiteiten en vanuit de vakken op een globale wijze geïnventariseerd. De verwerking naar een meer concreet zicht op lacunes en werkpunten - vooral dan op het vlak van de contexten 'Socio-economische samenleving' en 'Technisch-technologische vorming' - is nog lopende. Verder is er slechts een begin van planning om deze werkpunten op te nemen en heeft de school daarvoor nog geen concrete doelstellingen en aanpak vooropgesteld.
Doelgerichtheid	
Ondersteuning	De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. Een VOET-coördinator voert samen met de directeur het VOET-beleid. Heel wat leraren zijn betrokken bij initiatieven en projecten. Er is ook een formele werkgroep voor het organiseren en evalueren van de 'VOET-dagen'. De informatie over het VOET-beleid naar het schoolteam is transparant. De school brengt de ouders op de hoogte van de projecten via infobrieven. De bijdrage van de vakken aan het nastreven van de VOET is minder transparant en het beleid zet hier nieuwe stappen om dit te concretiseren. Door het geheel van deze aanpak is er sprake van een tamelijk breed draagvlak voor het werken aan de VOET, dit echter ook verschillend per leraar.
Doeltreffendheid	De school evalueert elementen van de VOET-werking, maar dit gebeurt niet systematisch en leidt niet steeds tot bijstellingen. Een aantal VOET-initiatieven en projecten krijgen een grondige evaluatie. Bij heel wat projecten gebeurt dat echter niet structureel of enkel binnen bepaalde vakgroepen en stroomt deze informatie niet door naar het beleid. Hierdoor zijn de mogelijkheden tot bijstelling op schoolniveau niet optimaal.

Ontwikkeling Er zijn een aantal professionaliseringsinitiatieven, met werkpunten op het vlak van breedte en effectiviteit ervan. De betrokken directeur heeft ten tijde van de VOET-vernieuwing nascholing gevolgd. De werkgroep VOET op het niveau van de scholengemeenschap zorgt voor een interessante onderlinge kruisbestuiving tussen de scholen. De school heeft het schoolteam breed geïnformeerd over de geactualiseerde VOET via personeelsvergaderingen. Verder rekent de school vooral op de interesse van de personeelsleden en zijn er geen verdere professionaliseringsinitiatieven. Het overleg tussen de middenschole en de bovenbouwschool op het vlak van afstemming en de uitwerking van leerlijnen is begonnen.

Uitvoering
Socio-economische samenleving De school streeft de eindtermen te weinig na. Bestaande initiatieven en projecten gebeuren te veel ad hoc en niet aangestuurd vanuit een concrete en alle leerlingen omvattende planning. De school heeft geen 'VOET-dag' georganiseerd met een gerichte socio-economische inkleuring, zoals ze dit voor een aantal andere contexten wel heeft gedaan. De school biedt in de tweede graad Wetenschappen wel een uur economische vorming aan in het complementair gedeelte. De meeste andere leerlingen die geen economische richting volgen, komen echter onvoldoende in aanraking met de VOET op het vlak van prijsvorming, de rol en werking van de onderneming en budgetbeheer.

Lichamelijke gezondheid en veiligheid De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De VOET komen zowel bij verschillende vakken als binnen een aantal goed uitgewerkte projecten aan bod. Er is een werkgroep gezondheid en milieu. De school levert dan ook heel wat inspanningen voor het sensibiliseren en bijbrengen van een aantal competenties op het vlak van gezondheid, beweging, voeding, veiligheid en verkeer.

4.1.1.2 Biologie, chemie en fysica in aso tweede graad in de studierichting Wetenschappen en in aso derde graad in de studierichting Wetenschappen-wiskunde (leerplannen D/2012/7841/004, D/2012/7841/063, D/2012/7841/009, D/2014/7841/011, D/2014/7841/013, D/2014/7841/015, D/2006/0279/035, D/2006/0279/040 en D/2006/0279/058)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden behoorlijk en met veel aandacht voor onderzoekend leren en leren onderzoeken gerealiseerd. De evaluatie peilt op een degelijk beheersingsniveau, is transparant, valide en representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerplandoelstellingen voor de vakinhoudelijke eindtermen (ET) van de basisvorming en voor de cesuurdoelen (CD) en specifieke eindtermen (SET) voor de onderdelen 'Structuren', 'Interacties', 'Systemen', 'Tijd' en 'Genese en ontwikkeling', komen in de drie vakken nagenoeg volledig, voldoende evenwichtig en op een gepast beheersingsniveau aan bod. Onvoorziene lesuitval zorgt er soms wel voor dat een vlotte leerplanafwerking onder druk komt te staan.

De leerplandoelstellingen voor de gemeenschappelijke ET 'Wetenschap en samenleving' en de CD en SET 'Natuurwetenschap en maatschappij' krijgen voldoende aandacht o.a. via een aantal artikels en zijdelings bij de leerinhouden waarmee ze verband houden. In de derde graad krijgen deze doelstellingen ook de nodige invulling in de twee projecturen.

De leerplandoelstellingen voor de gemeenschappelijke ET 'Wetenschappelijke vaardigheden' en 'Onderzoekend leren/leren onderzoeken' van de basisvorming en voor de CD en SET 'Onderzoekscompetentie' worden in beide graden zeer goed gerealiseerd op het niveau van onderzoekend leren en in de derde graad ook ruim voldoende op het niveau van leren onderzoeken. Op competentieniveau is dat maar gedeeltelijk het geval. De oorzaken hiervan liggen in de eerste plaats bij het schoolbeleidsplan voor de onderzoekscompetentie waarvan de richtlijnen het onderwijsproces verkeerd aansturen.

Vooreerst laat dat beleidsplan toe dat het verwerven van de onderzoekscompetentie in de vrije ruimte mag plaatsvinden, hoewel dat vanwege de te realiseren SET binnen het specifieke gedeelte moet gebeuren. Bovendien pakt het beleidsplan de realisatie van de onderzoekscompetentie aan zoals een geïntegreerde proef, wat niet de bedoeling is. Net zoals voor geïntegreerde proeven kent het beleidsplan voor het eenmalig doorlopen van het te realiseren proces, het volledige eindjaar toe. De leraren staan in voor de spreiding van de verschillende fasen over het schooljaar en voor de aansturing en begeleiding van hun leerlingen aan de hand van een logboek. Voor een degelijke beheersing van de onderzoekscompetentie is het eenmalig doorlopen van het volledige proces echter ontoereikend. Daarenboven eisen de betreffende SET dat de leerlingen aantonen dat ze dat integraal zelfstandig kunnen. Pas als ze dat kunnen, beheersen ze de onderzoekscompetentie. Ook de presentatie door de leerlingen aan een jury die uit interne en externe juryleden samengesteld is, strookt niet met de SET. De SET leggen immers geen presentatie op, doch alleen een wetenschappelijke verantwoorde vorm van rapportering. Daarenboven maakt de onderzoekscompetentie deel uit van de leerplandoelstellingen en zijn uitsluitend de betrokken leraren bevoegd voor de beoordeling ervan.

Behalve het verkeerd aansturen van dit globale onderwijsproces, vertoont ook het onderwijsproces voor de deeltaarigheden van de onderzoekscompetentie enkele tekorten. Zo schenkt het in beide graden onvoldoende aandacht aan het leren formuleren van onderzoeksvragen en het stellen van hypothesen als uitgangspunt van een empirisch onderzoek. De meeste leerlingenpractica bestaan namelijk uit gesloten receptopdrachten waarvan het doel (de onderzoeksvraag) bij de opgave vermeld staat en waarbij de leerlingen niet vooraf moeten peilen naar het te verwachten resultaat (de hypothese). Daarnaast verloopt de graadoverstijgende overgang van onderzoekend leren (met gesloten opdrachten) over leren onderzoeken (met halfopen of open opdrachten) naar de onderzoekscompetentie (met open opdrachten) niet zoals de algemene doelstellingen van de leerplannen dat vragen. In de tweede graad komen de algemene doelstellingen voor het gedeelte dat op de cesaurodoelen gericht is, niet aan bod. De leerlingen starten daardoor pas in de derde graad met leren onderzoeken. Dat gebeurt echter alleen in de projecten 'Forensisch onderzoek' en 'Sterrenkunde' en op de wijze die het beleidsplan oplegt. Op de schriftelijke rapportering na, verwerven de leerlingen daar wel op vrij grondige wijze de verschillende onderzoeksvaardigheden mee. Dat hun schriftelijke rapportering maar matig uit de verf komt, is te wijten aan het feit dat ze hun verslagen tot in het laatste leerjaar nagenoeg altijd op voorgedrukte bladen invullen.

De school toont met deze aanpak voldoende aan dat ze de leerlingen leert onderzoeken, maar niet of de leerlingen voldoende onderzoekscompetent zijn. Daarvoor ontbreekt het door de leerplannen verplichte integraal onderzoekje, dat de leerlingen zelfstandig moeten uitvoeren en waarbij alle deelaspecten van de natuurwetenschappelijke onderzoeksmethode op een geïntegreerde wijze aan bod moeten komen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Op enkele lesuren biologie na in het laatste leerjaar, vinden alle lessen plaats in degelijke vaklokalen, die aan de vereiste veiligheidsvoorschriften voldoen. Ze zijn alle uitgerust met een beamer of digitaal bord en een computer met internetaansluiting, die de leraren op gepaste wijze in de lessen gebruiken. De verplichte leermiddelen zijn beschikbaar, zodat ook de leerlingenpractica naar behoren kunnen verlopen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	In de lessen heerst een aangenaam en aanmoedigend leerklimaat. Om het probleemoplossend denken te stimuleren, hanteren de leraren vooral vraaggestuurde leergesprekken en lossen de leerlingen geregeld oefeningen en vraagstukken op, ook thuis als taak. De leraren moedigen de leerlingen ook aan om aan de wetenschapsolympiades deel te nemen. Een aantal leerlingen doet dat met succes. Alleen het zelfontdekkend leren krijgt door de bovenvermelde aanpak van de onderzoekscompetentie te weinig ontwikkelingskansen.

De leraren volgen hun leerlingen goed op. Ze worden nauw bij de lesopbouw betrokken en kunnen voor bijkomende uitleg ook buiten de lessen bij hun leraren terecht. Leerlingen die zwakke toetsen of examens afgelegd hebben, krijgen remediërende taken en indien nodig een individuele bespreking van hun foute antwoorden. Voor leerlingen met leer- of ontwikkelingsstoornissen zijn er aangepaste maatregelen. Ook de sterkere leerlingen krijgen de nodige aandacht. Dat gebeurt vakafhankelijk vooral via het elektronisch platform met extra oefeningen van een hogere moeilijkheidsgraad. Het aanbieden van uitgewerkte leerinhouden gebeurt eveneens overwegend langs deze weg. Omgekeerd kunnen de leerlingen er hun taken op uploaden.

Het hanteren in sommige vakken en leerjaren van de tweede en derde graad van leerwerkboeken en cursusteksten met invuldidactiek, werkt contraproductief bij het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'. Voor informatieverwerving en verwerking en in het bijzonder voor het zelfstandig leren noteren en samenvatten, overstijgen ze het niveau van de overeenkomstige eindtermen van de eerste graad niet.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie peilt op een degelijk beheersingsniveau. De opgaven zijn transparant, overwegend valide en representatief voor de leerplandoelstellingen. Door het gebruik van meerkeuzevragen in de examens, soms voor bijna 40 % van het puntenaantal, drukken de resultaten echter niet op volledig betrouwbare wijze het kennen en kunnen van de leerlingen uit. Oplossingen kunnen immers ook geraden of door eliminatie van de keuzemogelijkheden gevonden worden. Bovendien kan men met deze vraagvorm het denkproces van de leerlingen niet natrekken, wat het doel is van inzichtsvragen en oefeningen. De leraren opteren voor deze evaluatievorm omdat die in het hoger onderwijs vaak voorkomt en de toelatingsproef arts/tandarts uit zulke opgaven bestaat. Deze argumentatie is terecht, maar dat mag geen reden zijn om er de betrouwbaarheid van de evaluatieresultaten mee aan te tasten. De studiebekrachtiging steunt daar immers op.

Het organiseren van drie examenreeksen in de tweede graad is voor één- en twee-uursvakken weinig zinvol omdat het aantal lessen na de paasvakantie te klein is om te toetsen of leerlingen grotere leerstofgehelen binnen een afgebakende tijd kunnen verwerken (wat het doel van examens is). Daarenboven slorpen drie examenreeksen veel kostbare lestijd op.

De leerlingenresultaten zijn heel behoorlijk. Op jaarbasis komen er weinig tekorten voor.

4.1.1.3 Engels en Frans in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Latijn-moderne talen (leerplannen D/2014/7841/003 en D/2014/8741/005)

Voldoet

De leerlingen bereiken de eindtermen van de basisvorming, de specifieke eindtermen en de leerplandoelstellingen voor beide talen in voldoende mate. Het aanbod voldoet en de evaluatie peilt naar het hogere beheersingsniveau dat de pool Moderne talen beoogt. De school beantwoordt aan de minimale materiële leerplanvereisten.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het onderzoek van de vakken Engels en Frans is gericht op de basisvorming en het specifieke gedeelte van de pool Moderne talen.

De leerlingen bereiken de leerplandoelen van de basisvorming in voldoende mate. De nadruk van het onderwijs ligt op de vijf taalvaardigheden die de leerlingen intensief oefenen, zowel in de lessen als bij zelfstandige opdrachten. De kennis komt in het algemeen voldoende geïntegreerd aan bod in de vaardigheden. Het consequent gebruik van de doeltaal door de leraren tijdens de lessen ondersteunt de taalvaardigheidsverwerving.

Het leerstofaanbod integreert de vier vaardigheidsvelden op een verwerkingsniveau dat aansluit bij de eindtermen van de basisvorming. De keuze van lees- en luisterteksten is voldoende evenwichtig en is afgestemd op de tekstsoorten opgelegd door de leerplannen.

Het aanbod aan doelstellingen voor de receptieve vaardigheden is volledig. De leerlingen oefenen de beide vaardigheden genoeg, hoewel de leesvaardigheidstraining intensiever is dan de luistervaardigheidstraining. De luister- en leesteksten zijn van een goed niveau en bestrijken alle tekstsoorten. Het verwerkingsniveau van de opdrachten sluit aan bij de vereisten van de leerplannen. De leerlingen lezen zelfstandig een aantal artistiek-literaire teksten (romans) en zakelijke of wetenschappelijke artikels en maken daarbij uitdagende, soms creatieve verwerkingsopdrachten. Luister- en leesstrategieën zitten doorgaans verwerkt in de vraagstelling bij teksten.

De training van schrijfvaardigheid is structureel ingebed in het onderwijs- en leerproces. Schrijfvaardigheid komt vooral via de evaluatie aan bod en de leerlingen krijgen kansen om dit systematisch in klasgroep in te oefenen. De criteria zijn te algemeen en te productgericht. Er zijn weinig criteria voor het schrijfproces. Leerlingen moeten hun teksten na correctie door de leraar wel herschrijven, maar de nadruk ligt hier eenzijdig op lexicale en grammaticale correctheid.

Bij de trainingen in spreek- en gespreksvaardigheid is er een goed evenwicht tussen spreekvaardigheid en interactionele gesprekken. De leerplandoelen rond telefoongesprekken (eindterm 4) komen minder aan bod.

Het vaardigheidsonderwijs integreert de taalkundige component. De woordenschatopbouw is voor de beide vakken hoofdzakelijk gericht op het gebruik ervan in relevante communicatieve taalsituaties. Het systematisch aanleren van grammatica gebeurt voldoende reflectief en functioneel. De leerlingen maken gebruik van schriftelijke modellen als hulpmiddelen zoals tekstvoorbeelden met bouwstenen, digitale briefmodellen, spreekplannen.

De leerlingen bereiken de leerplandoelen met betrekking tot de specifieke eindtermen in voldoende mate. Het aanbod is gericht op de verbreding van de communicatieve vaardigheden uit de basisvorming en een verdieping van de reflectie op communicatie, taal en cultuur. Op schoolniveau is er een visie op moderne vreemde talen. Toch zijn er weinig afspraken tussen de moderne talen en ontbreekt een vakoverschrijdende, bewuste en doelgerichte aanpak. In beide talen is er voldoende aandacht voor de verschillende domeinen. Positief is dat de keuze van domeinspecifieke teksten zoveel mogelijk inspeelt op de interesse van de leerlingen.

De realisatie van de onderzoekscompetentie voldoet nipt. De vakgroep realiseert de schoolvisie op dit vlak dan ook niet volwaardig. De leerlingen bereiken de drie eindtermen in de pool Moderne talen via een opdracht in beide talen in het tweede deel van het eerste leerjaar. Hierdoor is er geen leerlijn onderzoekscompetentie. Bij de onderzoeksopdracht is er aandacht voor een stappenplan, voor ondersteuning en voor het leerproces. De leerlingen krijgen weinig kansen voor peer- en zelfevaluatie. De leerlingen moeten gericht informatie verzamelen, ordenen en bewerken, waarbij het vertrekpunt echter geen echt onderzoeksprobleem is (wel een analyse van twee gedichten).

Er is aandacht voor het afbakenen van de onderzoeksvraag, maar niet voor het formuleren van een nulhypothese. Bij de voorgelegde opdrachten lijkt dit ook niet mogelijk. De leerlingen realiseren eindterm 18 slechts gedeeltelijk omdat ze hun onderzoeksresultaten en conclusies niet confronteren met andere standpunten.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over een beperkt aantal vaklokalen voor talen. De didactische aankleding van de gebruikte leslokalen is voldoende leerkrachtig. Elk leslokaal is uitgerust met een beamer, geluidsinstallatie en computer met internet-aansluiting. De vakgroep beschikt over het nodige didactisch materiaal. De globale ICT-uitrusting (computer- en multimedialokalen, slimme borden) zorgt ervoor dat de ICT-integratie er zowel op leerling- als leraarniveau is.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De leerlingenresultaten voldoen en zijn gebaseerd op een frequente toetsing. De vakgroep heeft duidelijke afspraken gemaakt rond de puntenverhouding. Het resultaat spoort met de accenten in het leerplan, maar nog niet alle leraren passen dit even duidelijk toe. Kennis en vaardigheden verhouden zich evenwichtig in de evaluatiepraktijk en zijn voldoende geïntegreerd in de taaltaken en de examens (summatieve toetsen). In heel wat toetsen van dagelijks werk gebeurt de evaluatie van de woordenschat (leg uit.. , gebruik in een zin zodat de betekenis duidelijk is ...) en grammatica (vul het lijst aan ...) nog onvoldoende functioneel. Bij Frans komen nog systematisch contextloze bevestigingen van woordjes en vertaal oefeningen voor, bij Engels zijn die vanaf dit schooljaar nagenoeg verdwenen. De school streeft naar procesevaluatie, zoals de leerplannen vragen. De evaluatie is nu overwegend voldoende transparant. De school kan van de meeste vaardigheden de nodige verantwoordingsstukken voorleggen. Enkel het procesmatige aspect van de evaluatie van de spreek-/gespreksvaardigheid dreigt al eens verloren te gaan. De vakgroep zoekt samen met de andere vakgroepen talen nog oplossingen om op een eenvoudige manier geïntegreerde vaardigheden in het puntensysteem in te voeren en om de gewichten tussen de vaardigheden te bewaken. De beoordeling van de spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid gebeurt op basis van scorewijzers met criteria. Die zijn voldoende gekoppeld aan eindtermen of leerplandoelen. De leerlingen weten doorgaans wat van hen wordt verwacht. Wel zijn ze nog weinig betrokken in het vooraf bepalen van de evaluatiecriteria. Vakgebonden attitudes komen expliciet aan bod in de evaluatie. De vakgroep heeft hiervoor heldere, observeerbare criteria afgeleid van de leerplannen. De omzetting van assessment naar de scoring is voorbeeldig. Er zijn heel wat aanzetten tot peer- of zelfevaluatie via assessment.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het klasmanagement draagt bij aan een positief en ordelijk leerklimaat. Het onderwijsleergesprek wisselt af met activerende werkvormen. De vaak traditionele klasopstelling hindert de communicatie en interactie tussen de leerlingen echter.

Er is aandacht voor preventieve leerbegeleiding. Leerlingen maken een aantal opdrachten zelfstandig en zetten hierbij planningsvaardigheden en leerstrategieën in. De meeste lessen hebben visuele en auditieve ondersteuning. Leerlingen krijgen doorgaans studietips en ondersteunende compendia.

Klassikale feedback en remediëringen komen het vaakst voor. Ook de individuele leerlingen krijgen doorgaans gerichte feedback over hun prestaties naar aanleiding van toetsen en verwerkingsopdrachten. Leerlingen kunnen bij hun leraars terecht voor extra uitleg. Ze moeten de fouten consequent verbeteren. Bij de schrijftaken maken de leerlingen vaak een tweede versie, wat kansen tot leren biedt. De leraren registreren hun remediëringsinitiatieven niet altijd in het leerlingvolgsysteem.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De leraren hebben de voorbije schooljaren gewerkt aan meer gelijkgerichtheid en samenhang in de opbouw van het curriculum. Toch ligt de focus tot nu nog onvoldoende op de realisatie van de poolgebonden specifieke eindtermen. Door omstandigheden waren er talrijke wisselingen in de opdrachten, wat weegt op het rendement van deze inspanningen.

De leraren hebben zich intern en extern in verscheidene opzichten geprofessionaliseerd met de ondersteuning van de directie en van de pedagogische begeleiding. Het gaat zowel om algemene als om vakgebonden professionalisering. De vakgroepen implementeren en multipliceren de gevolgde nascholingen.

In het teken van interne kwaliteitszorg leggen de vakgroepen didactische accenten en voeren ze bijsturingen uit, onder meer op het vlak van de leerlingenevaluatie. Graadoverstijgend nemen zij leerlingen- en klassenresultaten kritisch onder de loep met het oog op de kwaliteitsvolle verticale opbouw van het curriculum. Minder goede resultaten hebben geleid tot aanpassingen van het aanbod en van de evaluatiepraktijk.

4.1.1.4 Natuurwetenschappen in aso derde graad in de studierichtingen Humane wetenschappen, Economie-moderne talen en Latijn-moderne talen (leerplannen D/2006/0279/012, D/2014/7841/016)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden nipt voldoende gerealiseerd. De minimale materiële vereisten voldoen.

Onderwijsaanbod	Vrijwel alle leerplandoelstellingen komen aan bod, maar onvoldoende evenwichtig. Het onderwijsaanbod is te sterk gericht op het leerwerkboek. Het sluit ook onvoldoende aan bij de visie van het nieuwe leerplan natuurwetenschappen 'Wetenschap voor de burger van morgen'. Zo gaat het aanbod niet steeds uit van een contextuele realisatie van de leerplandoelstellingen en focust het nog geregeld op concepten. Hierdoor komen inhouden aan bod die het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen overstijgen of die niet voorkomen in het leerplan. Bovendien sluiten een aantal contexten minder nauw aan bij de interesse- en leefwereld van de leerlingen. De vraag 'Wat is de meerwaarde in het kader van wetenschappelijke geletterdheid?' staat onvoldoende centraal bij de keuzes die de leraren maken.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De algemene doelstellingen met betrekking tot 'onderzoekend leren' krijgen invulling via enkele leerlingpractica en demonstratieproeven. De sterke gerichtheid op het leerwerkboek bemoeilijkt echter de integratie van 'onderzoekend leren' in de lesdidactiek, zoals aanbevolen in het nieuwe leerplan. Er ontbreekt tijd om voldoende aandacht te schenken aan onderzoeksvragen, rapporteren en reflecteren en zo te leren hoe wetenschappelijke kennis tot stand komt.

Uitrusting	Ondanks het feit dat de school beschikt over meerdere goed uitgeruste wetenschapslokalen, hebben niet alle lessen natuurwetenschappen plaats in één van die lokalen. De leraren hebben dus niet steeds de beschikking over een lokaal met demonstratietafel waar zowel water, elektriciteit als gas voorhanden zijn, zoals voorgeschreven door het nieuwe leerplan. Dit bemoeilijkt de integratie van 'onderzoekend leren' in de lesdidactiek. Om de geplande leerlingpractica en demonstratieproeven optimaal te laten verlopen, wisselen de leraren wel van lokaal of brengen ze materiaal over. De minimale materiële vereisten zijn immers in de school aanwezig.
<i>ICT</i>	
<i>Inzet uitrusting</i>	
<i>Leermiddelen</i>	

De school voorzag de lokalen van internetverbinding, beamer en computer of digitaal bord, die de leraren op gepaste wijze gebruiken. Het ICT-gebruik bij de leerlingen tijdens de lessen is daarentegen beperkt. Leerlingen zoeken geen informatie op om bijvoorbeeld hun denkbeelden te confronteren met denkbeelden van anderen of wetenschappelijke inzichten.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren ondersteunen het leerproces met activerende werkvormen zoals leerlingpractica, een excursie, opdrachten en oefeningen. De sterke gerichtheid op het leerwerkboek beperkt echter de tijd die nodig is voor deze activerende werkvormen.

Het gebruik van de leerwerkboeken met uitgebreide invuldidactiek en kant-en-klare samenvattingen na elk hoofdstuk, werkt ook het zelfstandig verwerven en verwerken van informatie tegen. Deze leerwerkboeken zijn daardoor contra-productief voor het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'.

Conform het beleid van de school hebben de leraren aandacht voor leerlingen met problemen. Ze stellen begeleidingsplannen en remediëringsoopdrachten op voor leerlingen met tekorten en volgen ze op. Ze houden tevens rekening met leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie bestaat voornamelijk uit schriftelijke toetsen, controletoeetsen genoemd, naast twee examens per schooljaar. De leraren zorgen voor transparantie door duidelijk aan te geven hoe het eindtotaal tot stand komt en door gebruik te maken van een terugkerende structuur in zowel toetsen als examens. De evaluatie is bovendien nagenoeg identiek in de parallelklassen, wat een gelijke beoordeling van leerlingen bevordert.

De evaluatiepraktijk vertoont echter enkele belangrijke knelpunten. Ze is vooral gericht op de leerinhouden van het leerwerkboek in plaats van op de leerplandoelstellingen. Hierdoor ontstaat een onevenwichtige productgerichte evaluatie, die in verhouding meer afgestemd is op uitbreidingsinhouden dan op de leerplandoelstellingen. Ze peilt ook meermaals boven het beheersingsniveau van het leerplan, dat "Wetenschap voor de burger" vooropstelt. Vraagstukken zijn bijvoorbeeld een terugkerend onderdeel in de examens en controletoeetsen. Daarnaast bestaan deze schriftelijke evaluaties voor een aanzienlijk deel uit meerkeuzevragen. Het resultaat voor deze vragen is niet betrouwbaar. De leerlingen kunnen de oplossingen raden of door eliminatie van de keuzemogelijkheden vinden. Deze vraagvorm laat ook niet toe het denkproces van de leerlingen te volgen.

De leerlingresultaten variëren van zwak tot gemiddeld. Op jaarbasis komen er enkele tekorten voor. Het voorbije kerstexamen resulteerde echter in een aanzienlijk aantal tekorten.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming

De deelvakgroep natuurwetenschappen behoort tot een grotere overkoepelende vakgroep wetenschappen. De afstemming binnen deze deelvakgroep verloopt veeleer informeel, maar dat heeft geen invloed op de kwaliteit ervan. De leraren wisselen vlot lesmateriaal, evaluatieopgaven en inhouden van nascholingen uit. Ze bewaken de gelijkgerichtheid in het onderwijsaanbod, in de evaluatiepraktijk en in de begeleiding van de leerlingen. Ze staan open voor feedback van leerlingen en houden er ook rekening mee.

De leraren zijn vragende partij voor ondersteuning wat de afstemming van hun onderwijsaanpak op het nieuwe leerplan betreft. Ze beseffen dat een grondige leerplanstudie noodzakelijk is, alsook een verdere professionalisering in zowel vakgebonden als algemene actuele pedagogische-didactische thema's. Ze willen hiervoor de nodige stappen ondernemen. Ze geven bovendien blijk van voldoende reflecterend vermogen om hun onderwijsaanbod en evaluatiepraktijk af te stemmen op de visie van het leerplan natuurwetenschappen.

4.1.1.5 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2004/0279/019)

Voldoet

De leerlingen bereiken de eindtermen en de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De leerplandoelstellingen komen op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang aan bod. De leerlingenevaluatie is voldoende valide en representatief. De leerbegeleiding ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het onderzoek is gericht op de basisvorming en het specifieke gedeelte van de pool Wiskunde. De leerplanrealisatie voldoet. De leerlingen krijgen de leerplandoelstellingen volledig en op een degelijk beheersingsniveau aangeboden. De leerlingen bereiken de eindtermen en de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De vakgroep neemt de algemene vormingsopdracht van de wiskunde op door onder meer contextgebonden of vakoverstijgende toepassingen aan te bieden in de lessen en in de evaluatie. Dit bevordert de transferwaarde van de verschillende vaardigheden naar andere vakken.

Het vak wiskunde levert een waardevolle bijdrage aan de realisatie van de eindtermen over onderzoekscompetentie. De vakgroep reikt een gedetailleerd stappenplan aan om richting te geven aan het realiseren en evalueren van de kerndoelen rond de onderzoekscompetentie. Deze aanpak leidt enerzijds in hoofdte van de betrokken leerlingen tot een waardevol eindproduct, zowel naar inhoud als naar opmaak. Anderzijds staat het met regelmaat verwerven van onderzoeksvaardigheden onder druk door het kerndoel 'De onderzoeksresultaten en conclusies rapporteren' het statuut van een eindwerk te geven. De vakgroep bezit voldoende knowhow om de huidige aanpak te vereenvoudigen zodat de leerlingen meer onderzoeksopdrachten uitvoeren die de drie eindtermen over onderzoekscompetentie integreren.

De leerplannen en het evaluatiebeleid van de school verwachten dat de leerlingen naast kennis verwerven ook werken aan de ontwikkeling van vaardigheden en vakattitudes. De inlossing van deze verwachtingen hangt af van de betrokken leraar en varieert van sporadisch tot doelgericht. Tijdens het oplossen van rekenoefeningen ligt de klemtoon overwegend op het technisch aspect. De aandacht voor de ontwikkeling van de denk- en redeneervaardigheden verschilt per leraar.

De leerlingen bereiken de eindtermen in verband met ICT en de ICT-verwachtingen in de leerplannen in voldoende mate door een functionele integratie van het grafisch rekentoestel in de lessen en de evaluatie.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De didactische uitrusting beantwoordt ruim aan de minimale materiële leerplanvereisten, in het bijzonder de ICT-infrastructuur. De school heeft ervoor gezorgd dat elke wiskundeleraar de lessen geeft in een vaklokaal en gebruik kan maken van minstens één computer met een degelijk projectiesysteem en digitaal bord. Aanvullend zijn er op school laptops en tablets. De leraren benutten de apparatuur in combinatie met presentatiesoftware of algebra- en meetkundesoftware.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie bestrijkt de leerplancomponenten in de verhouding die de leerplannen vooropstellen en is representatief voor het leerstofaanbod. De leraren vertrekken uitdrukkelijk vanuit de leerplandoelstellingen bij het opstellen van de examenopgaven. Gemeenschappelijke examens in parallelklassen waarborgen de objectiviteit. De opgaven zijn taalkundig verzorgd. De evaluatiecriteria zijn transparant en gekend door de leerlingen. De verbetering gebeurt nauwgezet op basis van oplossingsmodellen. De leerlingen reflecteren over hun summatieve resultaten aan de hand van een zelfevaluatie-instrument. Er is een goed evenwicht in de bevraging van rekenvaardigheden, tekenvaardigheden en probleemoplossende vaardigheden, denk- en redeneervaardigheden en wiskundige taalvaardigheden. De vakgroep doet inspanningen om de evaluatie te verbreden tot het beoordelen van vakgebonden attitudes. De puntenverhouding tussen dagelijks werk en de examens (20 % / 80 %) wijst op een sterke productgerichtheid. Het aandeel van het dagelijks werk in het puntentotaal is te beperkt om de leerprocesgerichte aspecten van de evaluatie te ondersteunen. De leerlingen houden een vakportfolio bij met alle evaluatiedocumenten voor het dagelijks werk. Sommige leraren gebruiken dit portfolio als basis voor de beoordeling van de vakattitudes. In alle lesgroepen streeft men het verwachte beheersingsniveau in de leerplannen na. Het bereiken van dat niveau lukt relatief goed. De vakgroep analyseert de resultaten van de leerlingen. Dit leidt indien nodig tot remediëringsactiviteiten. De leraren evalueren gedetailleerd de kerndoelstellingen binnen de onderzoekscompetentie op basis van proces- en productevaluatie. Om de eigen onderwijskwaliteit te toetsen en de leerlingen extra te motiveren voor wiskunde neemt de school deel aan olympiades en wedstrijden. Belangstellende leerlingen krijgen ondersteuning bij hun voorbereiding op de ijkings-toetsen hoger onderwijs en de toelatingsproef arts/tandarts.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Er is aandacht voor preventieve leerbegeleiding. Op basis van een reflectiedocument geven de leerlingen in het eerste leerjaar van de tweede graad een beeld van hun beginsituatie rond studiemotivatie en studiemethode. Een leerlingvriendelijk klimaat kenmerkt de lessen. Het onderwijs verloopt gestructureerd. Het studiemateriaal is afgestemd op het niveau van de leerlingen. Alle leerlingen krijgen een formularium op maat van de studierichting. Van een aantal begrippen en eigenschappen stelt de vakgroep dat ze tot de parate kennis van de leerlingen behoren. De klemtoon in de lessen ligt vooral op tempodifferentiatie en niveaudifferentiatie. Interessedifferentiatie en leerstijldifferentiatie komen aan bod in de verschillende vormen van begeleid zelfstandig leren. Leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen krijgen aangepaste ondersteuning. Een expliciete koppeling van de preventieve leerbegeleiding aan de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' is in ontwikkeling. Met het oog op verticale samenhang in de leerplanrealisatie is de vakgroep gestart met het uitschrijven van leerlijnen.

De curatieve leerbegeleiding is sterk. Ze uit zich onder meer in het aanbieden van doelgerichte begeleidingsplannen, inhaallessen of het geven van extra taken. De aangeboden remediëring is bij nogal wat leerlingen afgestemd op het wegwerken van leerachterstanden omwille van een tanende studiemotivatie. De leraren zetten het digitale schoolplatform in als remediëringsforum. De leraren informeren de ouders rond de initiatieven in verband met de curatieve leerbegeleiding.

De aandacht voor de instructietaal en de vaktaal is goed. De leerlingen aanzetten om oplossingsstrategieën te verwoorden en de definities en eigenschappen correct te formuleren, hangt af van de betrokken leraar.

Deskundigheidsbevordering

*Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming*

De vakleraren werken vanuit een gelijkgerichte visie op wiskunde-onderwijs en maken afspraken over organisatorische en inhoudelijke aspecten van het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk. De vakgroep fungeert als 'kritische vriend' op het vlak van leerplangerichtheid en instructietaal. Het professioneel engagement tot het vak heeft een positieve invloed op de leerplanrealisatie.

Er is voldoende aandacht voor professionalisering via interne en externe nascholing en via overleg met de pedagogische begeleidingsdienst. De leraren verspreiden de opgedane kennis en passen deze ook toe in de lessen indien relevant.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school onderzoekt en bewaakt op systematische wijze de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de campus. Daardoor kent ze de tekorten en kan ze snel ingrijpen wanneer dat nodig is.

Het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan zijn gestructureerd opgesteld en houden rekening met de risicoanalyses, de vaststellingen van de externe dienst en de controle- en keuringsverslagen van derden. De preventieadviseurs zijn bij het beleid betrokken en coördineren er de uitvoering van. Het comité preventie en bescherming op het werk is reglementair samengesteld en vergadert op regelmatige basis. Het personeel is op de hoogte van de algemene maatregelen, zoals de procedures voor het melden van gebreken en voor de evacuatie van de gebouwen ingeval van brand.

De vaststellingen in de verslagen van de controles en de acties die de school daarvoor nam, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. Op het vlak van de bewoonbaarheid en veiligheid voldoen nagenoeg alle lokalen aan de minimale eisen. Alleen de leslokalen in kelderverdieping vertonen enkele tekorten, namelijk het plafond dat enigszins te laag is en het daglicht dat maar matig kan binnenvallen. Deze tekorten zijn echter niet van dien aard dat de school deze lokalen onmiddellijk buiten gebruik moet stellen. De school zal dat trouwens zelf doen zodra de geplande bouwwerken klaar zijn.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne zijn er eveneens geen grote problemen. Numeriek zijn er voor de leerlingen onvoldoende sanitaire voorzieningen, maar omdat er zich tijdens de pauzes geen wachtrijen vormen, is dit geen structureel probleem. De bouwplannen voorzien bovendien prioritair in een nieuwe sanitaire blok met ruim voldoende toiletten en urinoirs. De infrastructurele problemen in de oudste leskeuken zijn opgenomen in het globaal preventieplan en zullen aangepakt worden zodra de school daarvoor over de financiële middelen beschikt. Afhankelijk van de nood aan leskeukens bestaat de kans ook dat de school het lokaal buiten gebruik stelt.

Vanwege de degelijke organisatie van het beleid 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne', de systematiek waarmee de school gebreken opspoorde en wegwerkte en de aandacht voor proactieve acties, krijgt de school voor deze erkenningsvoorwaarde een gunstig advies. Voor het wegwerken van de resterende gebreken vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervange-nde onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover recht-streekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot ori-entering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De visie op zorg maakt integraal deel uit van het beleidskader. Dit kader geeft aan wat de school de volgende jaren wil bereiken. Voor zorg zet de school volledig in op het zorgcontinuüm: een brede basiszorg voor alle leerlingen, verhoogde zorg voor leerlingen met extra ondersteuningsnoden en uitbreiding van zorg voor een beperkte groep van leerlingen voor wie ondersteuning door het CLB of andere externe diensten nodig is. De school streeft ernaar om alle leerlingen het gemeenschappelijk curriculum te laten volgen en wil slechts zeer uitzonderlijk overgaan tot een individueel aangepast curriculum.

In haar pedagogische project omschrijft de school haar onderwijs als constructief, coöperatief, creatief, motiverend, reflecterend, talentgericht, uitdagend en vakdoorbrekend. Dit leidde nog niet tot concrete doelstellingen om de brede basiszorg een invulling te geven op het niveau van de leraren en de vakgroepen.

De school heeft een goed zicht op de beginsituatie van nieuwe leerlingen door het intakegesprek. Ook krijgt de school vlot informatie van de nabijgelegen middenschool die tot hetzelfde schoolbestuur behoort. De school gebruikt deze informatie om, binnen de verhoogde zorg, de handelingsplannen op te stellen met redelijke aanpassingen voor leerlingen met extra ondersteuningsnoden. Dit inzicht in de beginsituatie van alle leerlingen wordt nog niet benut om de brede basiszorg vorm te geven.

De school communiceert zeer open en duidelijk met ouders en leerlingen bij de concrete uitwerking van de verhoogde zorg. Ze brengt het CLB hiervan op de hoogte, maar het CLB krijgt pas een actieve rol in de fase van uitbreiding van zorg.

Ondersteuning Het beleid stuurt voornamelijk de remediëringsinitiatieven en de verhoogde zorg aan via een zorgteam. De basiszorg is meer de verantwoordelijkheid van de vakgroepen en de individuele leraren waardoor kwaliteitsverschillen ontstaan.

Het beleid faciliteert wel de leerzorg met de nodige leermiddelen. De school heeft een open leercentrum en probeert zoveel mogelijk multimediamateriaal ter beschikking te stellen van de leraren. Ook in de nieuwbouwplannen zijn grote polyvalente lokalen opgenomen. Indien nodig kunnen leerlingen met stimulerende, compenserende, remediërende of dispenserende (sticordi)maatregelen gebruik maken van tablets.

De meeste leraren trachten een krachtige leeromgeving te creëren door gevarieerde en activerende werkvormen te gebruiken. Enkele leraren differentiëren op basis van interesse of op basis van beheersingsniveau. De meeste vakgroepen hebben echter nog geen gemeenschappelijke visie over hoe een krachtige leeromgeving er zou kunnen uit zien over de graden heen.

Op schoolniveau ondersteunen verschillende initiatieven het leren zoals huiswerkbegeleiding, leerateliers, gesprekken met leercoachen, structurele remediëring door vakleraren. Voornamelijk leerlingen met tekorten in hun resultaten maken hiervan gebruik, al dan niet aangespoord door leraren of ouders. Leerlingen met ernstige tekorten krijgen een begeleidingsplan waarbij de vak- en klasleraar en de leerlingenbegeleider hun leeractiviteiten nauwgezet opvolgen.

In het derde jaar verzorgt het zorgteam enkele lessen leren leren, in de andere jaren neemt de klasleraar dit op zich. De aandacht voor de VOET leren leren beperkt zich voornamelijk tot het leren plannen en schematiseren. Informatieverwerkings- en -verwervingsvaardigheden, probleemoplossend vermogen en zelfreguleringstechnieken komen minder aan bod. De school heeft nog geen leerlijn uitgewerkt voor de VOET leren leren over de graden heen. Dit betekent ook dat de vakgroepen de VOET leren leren nog onvoldoende geïntegreerd hebben in hun lesactiviteiten vanuit een gezamenlijke visie.

Binnen verhoogde zorg stelt het zorgteam in overleg met de ouders en de leerlingen de handelingsplannen op voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Hierin staan de sticordimaatregelen waarvan deze leerlingen gebruik mogen maken. Het zorgteam communiceert deze maatregelen met het lerarenteam via het digitale leerlingvolgsysteem. Indien nodig geeft de leerlingenbegeleider extra toelichting op een klassenraad of gaat in gesprek met een leraar.

Het leerlingvolgsysteem is duidelijk geordend en voldoende gebruiksvriendelijk. Het bevat de beginsituatie en de schoolloopbaan van elke leerling. Het zorgteam omschrijft hierin de acties en de maatregelen die nodig zijn voor leerlingen die extra zorg nodig hebben, ook voor de leerlingen van het geïntegreerd onderwijs (GON). Af en toe neemt dit de vorm aan van een duidelijke omschrijving van de onderwijsbehoeften en daaraan gekoppeld de ondersteunende maatregelen, zoals bijvoorbeeld ook verwacht wordt in een (gemotiveerd) verslag. Sterktes en talenten van leerlingen zijn nauwelijks terug te vinden in de dossiers, ook al vindt de school het belangrijk om hier op in te zetten.

Doeltreffendheid De school heeft aandacht voor de effecten van haar leerbegeleiding.

Het zorgteam volgt de studieresultaten op van leerlingen die deelnemen aan de leerinitiatieven op schoolniveau en van leerlingen met een begeleidingsplan. Hieruit blijkt dat deze initiatieven meestal niet het gewenste effect hebben. Het zorgteam geeft als mogelijke verklaring een gebrek aan motivatie bij de leerlingen. Toch stuurt het team op basis van deze analyse zijn aanpak bij, zowel voor de individuele leerling als op schoolniveau. Zo kunnen er bijvoorbeeld nieuwe thema's ontstaan voor de leerateliers.

Elk jaar evalueert het zorgteam samen met het CLB en de GON-begeleiders de handelingsplannen en de GON-ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsnoden en stuurt bij indien nodig. Als er aanpassingen nodig zijn, bespreekt het zorgteam dit met de leerling en de ouders.

De leraren beschikken over een leidraad die aangeeft wat ze moeten noteren in het leerlingvolgsysteem. De school volgt niet systematisch op of dit effectief gebeurt. Het is meestal op de klassenraad of bij problemen met leerlingen dat hiaten aan het licht komen. De directeur spreekt leraren hier over aan.

De school analyseert de resultaten in het vervolgonderwijs van de leerlingen uit doorstroomrichtingen en de deelname aan de arbeidsmarkt van leerlingen uit beroepsrichtingen. Deze analyse heeft nog niet geleid tot bijsturing van de leerbegeleiding in de enkele richtingen die het minder goed doen.

De school heeft haar visie op het talenbeleid vertaald naar concrete doelen, afgestemd op de noden van haar leerlingen, leraren en het beleid. Het schoolteam detecteert de talige noden van de derdejaars op basis van de rapporten uit de middenschol en op basis van de observaties rond taalvaardigheid van alle vakleraren. Indien de resultaten daar aanleiding toe geven, biedt de school deze leerlingen een wekelijks uur remediëring Nederlands aan. De meeste vakgroepen zorgen ervoor dat het lesmateriaal en de evaluatiepraktijk qua taal voldoende afgestemd zijn op het talige niveau van de leerlingen. De leraren besteden tijdens de lessen voldoende aandacht aan het verwerven van vaktaal, schooltaal en instructietaal. Leerlingen krijgen overwegend voldoende taalsteun. Werk- en groeperingsvormen die de communicatie en de interactie tussen de leerlingen bevorderen, zijn goed ingeburgerd. De school zorgt slechts beperkt voor structuren rond het werken aan het talenbeleid. Ze neemt initiatieven inzake professionalisering rond talenbeleid. De school evalueert de kwaliteit van de organisatie en de uitvoering van het talenbeleid jaarlijks en stuurt bij waar nodig.

Ontwikkeling De school staat open voor nieuwe ontwikkelingen op vlak van leerbegeleiding.

Het zorgteam schoolt zich bij over verschillende leerstoornissen en betreft hierbij de leraren. Zo stimuleren ze de leraren wiskunde om bijscholing te volgen over dyscalculie. Methodieken om binnen de brede basiszorg een krachtige leeromgeving te creëren zijn minder het onderwerp van bijscholingen.

De scholengemeenschap fungeert als platform om aan expertisedeling te doen, ook over leerbegeleiding. De school heeft geen contact met een school voor buitengewoon onderwijs om haar expertise in het omgaan met leerlingen met extra ondersteuningsnoden te vergroten.

Het aantal leerlingen met sticordimaatregelen neemt toe. Dit heeft het zorgteam er toe aangezet om te bekijken welke maatregelen eerder bij de brede basiszorg horen. Zo is bijvoorbeeld de planningsagenda ingevoerd en worden toets- en examenvragen meer klassikaal voorgelezen.

De school werkt actief samen met het CLB in de fase van verhoogde zorg. Ze doet echter geen beroep op het CLB om haar leerbegeleiding op leraar-, vakgroep- en schoolniveau te versterken. Ook de GON-begeleiders werken voornamelijk op leerling- en leraarniveau en weinig op schoolniveau.

5.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft haar visie op evaluatie vertaald in doelstellingen en acties rond de pijlers evalueren, rapporteren en delibereren.

De schoolleiding ambieert de integratie van de evaluatie in het leerproces van de leerlingen en wil leraren en vakgroepen ertoe aanzetten te reflecteren over hun evaluatiepraktijk met het oog op zelfevaluatie en bijsturing. Vandaar het belang dat zij hecht aan de koppeling van de examens aan de leerplandoelstellingen. Niet alle leraren integreren deze beleidsvisie in hun evaluatiepraktijk.

In het aso en tso kiest de school ervoor om summatieve toetsen te organiseren. Voor de tweede graad zijn er op het einde van elk trimester summatieve toetsen. De derde graad heeft op het einde van de twee semesters (Kerstmis en juni) summatieve toetsen. De school past het systeem van permanente (gespreide) evaluatie toe voor de vakken godsdienst, plastische opvoeding, informatica en lichamelijke opvoeding.

De puntenverhouding tussen dagelijks werk en de summatieve toetsen in aso derde graad (20 / 80) wijst op een sterke productgerichtheid. Het aandeel van het dagelijks werk in het puntentotaal is te beperkt om de leerprocesgerichte aspecten van de evaluatie te ondersteunen. Deze aanpak staat haaks op de competentiegerichte verwachtingen in verschillende leerplannen en de verwachting van de school in haar evaluatiebeleid dat de leraren constant aandacht besteden aan de ontwikkeling en evaluatie van vakgerichte vaardigheden en attitudes. De wijze waarop een aantal leraren vakgerichte attitudes opnemen in de evaluatie is dan weer een voorbeeld van goede praktijk.

De evaluatie in het bso krijgt vorm en inhoud via het systeem van gespreide evaluatie waaronder peerevaluatie. De meeste leraren vertrekken zeer expliciet van de leerplandoelstellingen waarbij de focus ligt op de ontwikkeling van competenties. Uit de deelverslagen blijkt dat er nog werkpunten zijn rond de rapportering per deelcompetentie en de verhouding tussen kennis, vaardigheden en attitudes binnen het geheel van de evaluatie.

Naast het dagelijks werk en de summatieve toetsen gaat aandacht uit naar de evaluatie van stages en de geïntegreerde proeven. De beoordeling van competenties en deelcompetenties gebeurt op basis van duidelijke criteria. De uitwerking van de geïntegreerde proeven in het bso kent nog enkele knelpunten rond het geïntegreerd karakter.

De wijze waarop de evaluatie vorm en inhoud krijgt in het vak PAV is een voorbeeld van goede praktijk.

De school realiseert in aso derde graad Humane wetenschappen een aantal verplichte leerplandoelstellingen in het keuzegedeelte en niet in het specifiek gedeelte. Hierdoor is de evaluatie niet valide.

De school heeft de intentie om in de toekomst in het bso op het einde van elk trimester toetsen in te voeren. Ze heeft hierrond motivaties en richtlijnen verzameld in het beleidsdocument 'Finaliteit en evaluaties in het bso'. De onderwijsinspectie heeft vastgesteld dat de resultaten van de afgestudeerden op de arbeidsmarkt en in het vervolgonderwijs geen aanleiding geven tot dergelijke bijsturing. Ook de soms voorbeeldige evaluatiepraktijk in de onderzochte vakken staat haaks op de voorgestelde invoering van trimestriële toetsen. De motivatie is veeleer te zoeken in de praktische organisatie van de examenperiodes van de andere onderwijsvormen.

De delibererende klassenraad bespreekt de mogelijke overgangen naar een volgend leerjaar op basis van de behaalde resultaten en de studieloopbaanroosters opgesteld binnen de scholengemeenschap Sint-Michiel.

Om de eigen onderwijskwaliteit te toetsen en de leerlingen extra te motiveren neemt de school in aso deel aan olympiades en wedstrijden. Belangstellende leerlingen krijgen ondersteuning bij hun voorbereiding op de ijkingsproef hoger onderwijs of de toelatingsproef arts/tandarts.

Ondersteuning Er zijn gedetailleerde afspraken op schoolniveau rond de vraagstelling op toetsen, de handelwijze bij afwezigheden en de organisatie van de summatieve toetsen. Inhoudelijk krijgen de leraren een grote autonomie. In het schoolreglement en beleidsdocumenten zijn de afspraken en richtlijnen met betrekking tot het evaluatieproces, de deliberatie, de rapportering en de attestering opgenomen.

Het beleid stuurt in het bso en tso de evaluatie van stages en de geïntegreerde proef aan en de leerlingen kunnen hun tussenresultaten raadplegen in een digitaal rapporteringssysteem. In de onderzochte studierichtingen voldoet de organisatie van de geïntegreerde proef aan de reglementaire richtlijnen met betrekking tot het geïntegreerd karakter, de proces- en productevaluatie en de inbreng van externe jury.

De implementatie van de beleidsvisie op de onderzoekscompetentie is niet overal kwaliteitsvol. Uit de vakverslagen blijkt dat de richtlijnen vanuit het schoolbeleid het onderwijsproces voor de onderzoekscompetentie in de derde graad aso verkeerd aansturen. De aanpak leidt enerzijds in hoofd van de betrokken leerlingen tot een waardevol eindproduct, zowel naar inhoud als naar opmaak. Anderzijds staat het verwerven van onderzoeksvaardigheden onder druk.

Door het ontbreken van leerlijnen en organisatorische afspraken op beleidsniveau lopen procesevaluatie en competentiegericht evalueren nog niet op kruissnelheid in een aantal vakken. In sommige vakken rijzen enkele knelpunten rond de afstemming op de leerplandoelstellingen.

De school neemt initiatieven om de leerbegeleiding te laten aansluiten op de evaluatiepraktijk. Leerlingen met slechte toets-/examenresultaten krijgen onder meer via begeleidingsplannen gerichte remediëringsoopdrachten. De school rekent op het engagement van alle betrokkenen (leerling, ouders, leerkrachten) bij de uitwerking van het begeleidingsplan. De resultaten hiervan worden besproken tijdens de volgende klassenraden of de einddeliberatie. Er zijn duidelijke afspraken rond het toekennen en de opvolging van de vakantietaken.

Leerlingen met leerstoornissen krijgen passende maatregelen bij evaluatiemomenten.

Doeltreffendheid De schoolleiding stuurt de vakinhoudelijke afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen aan. Het beleid beschouwt de vakgroep als 'kritische vriend'. De reflectie over de evaluatiepraktijk blijft niet beperkt tot de organisatorische aspecten. Toetsing van de evaluatiepraktijk aan de leerplandoelstellingen en de aanbevelingen in de leerplannen gebeurt in de meeste vakgroepen systematisch.

De school houdt de attesteringsgegevens en de doorstroming van de leerlingen bij en analyseert deze gegevens in het teken van zelfevaluatie van de evaluatie- en de deliberatiepraktijk. De meeste vakgroepen analyseren de leerlingresultaten en bespreken de analyses met het oog op een eventuele bijsturing van het leerproces en de evaluatiepraktijk.

In sommige vakken houden de leerlingen een vakportfolio bij met alle evaluatiedocumenten voor het dagelijks werk. Een aantal leraren steunt op dit portfolio voor de beoordeling van de vakattitudes.

De oriënteringspraktijk in het aso is echter voor verbetering vatbaar. De school verwijst sommige leerlingen naar het tso op grond van tekorten voor vakken van de basisvorming, hoewel er geen fundamentele verschillen bestaan tussen de eindtermen voor het aso en die voor het tso.

De notulen en de processen-verbaal voldoen aan de eisen van de regelgeving. De kwaliteit van de motiveringen van de studiebekrchtigingen en de (her)oriënteringspraktijk zijn voor verbetering vatbaar. Hoewel de beleidsvisie vraagt om maximaal rekening te houden met het totale dossier van de leerlingen, zoals ook de regelgeving vraagt, ligt de focus in de motiveringen van de attesten bijna uitsluitend op de vakresultaten.

De rapporteringspraktijk resulteert in snelle communicatie via het online puntenboek. De leiding verwacht dat de leraren ondersteunende rapportcommentaren formuleren op de rapporten bij zwakke resultaten, motivatie en / of inzet. De inlossing van deze verwachting is veeleer matig. De commentaren zijn doorgaans opbouwend en positief geformuleerd, maar de analyse van de leervorderingen is meestal weinig diepgaand en zelden gekoppeld aan een remediërs-traject. Bovendien blijft een meer gerichte rapportering over de verwerving van vaardigheden en vakattitudes in het bso beperkt uitgewerkt.

Ontwikkeling De school investeert in de optimalisering van haar evaluatiepraktijk door in te zetten op de professionalisering van haar personeelsleden en een beroep te doen op de ondersteuning van pedagogische begeleiding.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Een geëngageerd beleidsteam met een complementaire taakverdeling leidt de pedagogische eenheid. De directieleden werken nauw samen met de coördinatoren en het hele schoolteam. Ze bewaken de onderlinge gelijkgerichtheid door frequent overleg en ze vormen een team dat samen de belangrijkste beslissingen neemt. Dit gebeurt in nauw overleg met het middenkader van de school via de directieraad voor het bepalen van de algemene beleidspunten en voor een goede dagelijkse schoolwerking. In de pedagogische raad komen problemen en initiatieven rond de pedagogische-didactische aanpak en het welbevinden van het personeel aan bod. De cel leerlingenbegeleiding volgt de studiebegeleiding en de socio-emotionele begeleiding op. Via trimestrieel vastgelegd vakoverleg stimuleert het beleid de professionalisering van het schoolteam.
- Visieontwikkeling** Op basis van haar pedagogisch project heeft de school voor heel wat beleidsdomeinen visies ontwikkeld en vertaald in doelen en concrete acties. Vanuit de overkoepelende visie krijgen tal van prioriteitenplannen vorm. Elk jaar maakt een jaarthema de algemene visie concreet.

De schoolleiding slaagt erin het schoolteam te richten op deze prioriteiten, al blijft een aantal personeelsleden de indruk hebben dat alles voortdurend verandert. Ze missen een evenwichtige aanpak van de hervormingen, zoals in het evaluatiebeleid (attitudes, procesevaluatie), het leerplatform en de doorstroom van documenten. De uitdagingen voor de schoolleiding zijn dan ook de creatie van een voldoende groot draagvlak om de beleidslijnen te vertalen naar het uitvoeringsniveau. Een andere uitdaging is het geheel doordacht, gestructureerd doorvoeren en opvolgen. Een krachtigere aansturing en opvolging van de vakgroepen en een doelgerichter professionaliseringsbeleid kunnen hefbomen zijn voor een grotere gezamenlijke doelgerichtheid.

De voorbereidingen van de nieuwbouw en de stappen naar één schoolbestuur voor de scholengemeenschap Sint-Michiel gaan in de toekomst een grotere invloed hebben op het beleid en op de schoolwerking. De samenwerking met de scholen van de scholengemeenschap werkt inspirerend en ondersteunend op het vlak van het personeelsbeleid, de leerlingenoriëntering en de veiligheid.

De school onderhoudt goede contacten met de bedrijfswereld en de lokale overheden. Ze maakt deel uit van de Breese economische stuurgroep (BRES). Vooral voor de organisatie van de stages en het werkplekleren vormt dit actief netwerk een meerwaarde. De leraren en de directie onderhouden bovendien goede contacten met het voortgezet onderwijs. Op deze wijze tracht het beleid de lessen actueel te houden en te laten aansluiten bij de verwachtingen van de arbeidsmarkt. Onder andere de goede resultaten in het vervolgonderwijs tonen aan dat dit meer dan behoorlijk lukt.

Besluitvorming De officiële overlegorganen op het niveau van de school en de scholengemeenschap functioneren conform de regelgeving. Het directieteam is er sinds de vorige doorlichting in geslaagd om via een bottom-up beleid een aantal speerpunten te kiezen en hier op een participatieve wijze aan te werken. Deze beleidskeuze biedt voldoende kansen tot betrokkenheid. Het middenkader participeert aan het beleid via de directieraad. De personeelsleden kiezen zelf hun vertegenwoordigers in de pedagogische raad. Het schoolbeleid slaagt erin een ruime groep personeelsleden te motiveren en te betrekken bij de brede waaier initiatieven en activiteiten binnen de school. De meeste leraren geven aan dat het beleid voldoende toegankelijk is en dat ze de leiderschapsstijl appreciëren. Ook de leerlingen en de ouders participeren actief.

Kwaliteitszorg In het kader van haar kwaliteitszorg verzamelt de school al jarenlang zeer veel statistische gegevens. Zij beschikt onder meer over data die betrekking hebben op leerlingenaantallen en -stromen, de regionale en sociale herkomst van de leerlingen, hun leerprestaties en resultaten in het vervolgonderwijs. Zij brengt ook de evolutie van haar attestering in kaart.

De school analyseerde zelf de gegevens uit het instellingsprofiel dat ze ontving via "Mijn onderwijs". Op basis van dit cijfermateriaal formuleerde ze duidelijke uitdagingen voor de school.

De school heeft functiebeschrijvingen uitgewerkt voor de verschillende personeelsgeledingen. De directie streeft ernaar om functioneringsgesprekken met alle personeelsleden te voeren. Deze gesprekken gebeuren in overleg met de scholengemeenschap en geven aanleiding tot zelfreflectie.

De school heeft weinig vroegtijdig schoolverlaters. Indien er toch leerlingen afhaken heeft de school dit op verschillende manieren trachten te voorkomen via een geheel van socio-emotionele begeleiding, schoolloopbaan- en leerbegeleiding, dit ook in nauwe samenwerking met het CLB. De aanpak maakt inherent deel uit van de bredere leerlingenbegeleiding, wat een kwaliteitsvol uitgewerkt onderdeel vormt van de schoolwerking.

De data komen uitvoerig aanbod in de overlegorganen. Daaruit volgen altijd zelfreflectie en bijstellingen. De school organiseerde recentelijk een tevredenheidsenquête bij de leerlingen en de leraren. Bevraging van de ouders volgen. De school stelt zich ook open voor diverse externe onderzoeken die relevant kunnen zijn als kwaliteitsindicator.

De school slaagt erin om al deze gegevens te gebruiken voor een systematische en nagenoeg integrale kwaliteitsbewaking. De "Q-kalender" bevat alle relevante processen en activiteiten, geordend binnen het CIPO-referentiekader. Alle activiteiten en projecten verlopen volgens een draaiboek met een gedetailleerde praktische organisatie, gevolgd door een evaluatie. De school zorgt verder voor een transparant documentenbeheer.

De schoolwerkplannen tonen aan dat het beleid op basis van haar analyse van outputgegevens acties onderneemt om haar onderwijskwaliteit te verbeteren. Jaarlijks stelt het schoolwerkplan hiervoor voldoende expliciete doelen voorop. Dit geldt alleszins voor het school- en het lerarenniveau. Concrete doelen op leerlingenniveau zijn niet altijd opgenomen.

Uit het erkenningsonderzoek van een representatief deel van het onderwijsaanbod blijkt dat de gehanteerde kwaliteitszorg niet kan garanderen dat alle vakgroepen de leerplandoelen even kwaliteitsvol bereiken. De sterk uiteenlopende implementatie van de schoolvisie op de onderzoekscompetentie is hier een treffend voorbeeld van. Hiervoor is een doelgerichte aansturing en doeltreffende opvolging van de vakgroepen nodig, waarbij ook doelen op leerlingenniveau niet kunnen ontbreken.

Deliberatie De leerplanrealisatie voor expressie en huishoudkunde in tso tweede en de derde graad Sociale en technische wetenschappen voldoet niet (schoolnummer 38844). Reeds tijdens de doorlichting hebben directie en vakgroep initiatieven genomen om aan deze tekorten te werken. De onderwijsinspectie heeft voldoende vertrouwen in het beleidsvoerend vermogen van de school en neemt bijgevolg deze tekorten in de leerplanrealisatie niet op in het eindadvies.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de vakinhoudelijke doelstellingen voor biologie, chemie en fysica en van de vakoverstijgende doelstellingen onderzoekend leren in de tweede en derde graad van de pool Wetenschappen.
- De systematische zorg voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leef- en leeromgeving van de school.
- De naleving van de regelgeving.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De open schoolcultuur en het geordend schoolklimaat.
- De gedrevenheid en betrokkenheid van het schoolteam.
- De zorg voor de leerlingen met extra ondersteuningsnoden.
- De ICT-integratie in het leer- en onderwijsproces.
- De integratie van kennis, vaardigheden en attitudes.
- De opvolging van de doorstroom van de leerlingen naar de arbeidsmarkt en het vervolgonderwijs.

Wat betreft het algemeen beleid

- De brede en kwaliteitsvolle visieontwikkeling.
- De schoolorganisatie.
- De toegankelijkheid van het directieteam.
- De aandacht voor interne kwaliteitszorg.
- De openheid voor externe evaluatie.
- De netwerking via partnerschappen met bedrijven.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De implementatie van de onderzoekscompetentie.
- De leerplangerichtheid in natuurwetenschappen in aso derde graad.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen voor een aantal vakken.
- De gelijkgerichte invulling van de vakoverschrijdende eindtermen leren leren op school- en vakniveau.
- De kwaliteit van de motivering van de attestering.

Wat betreft het algemeen beleid

- De implementatie en opvolging van de beleidsprioriteiten op vakniveau.
- De bewaking van het evenwicht tussen bijsturen, ontwikkelen en behouden.
- De verdeling van de lesopdrachten in functie van de leerplanrealisatie.

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor **de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.
- voor **de overige erkenningsvoorwaarden**.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
William VROONEN de inspecteur-verslaggever	Jef NYSEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	

FEEDBACK BIJ VERSLAG OVER DE DOORLICHTING VAN HET SINT-AUGUSTINUSINSTITUUT ASO ÉN TSO/BSO TE BREE

Belangrijk om vooraf te stellen, is dat we niet alleen erg tevreden zijn met het uiteindelijke resultaat van de doorlichting, maar zeker ook over de professionele en open manier waarop het hele proces verlopen is (wat we trouwens ook tot uitdrukking zullen brengen op het feedbackformulier dat we intussen via mail ontvangen hebben).

Zoals al meegedeeld tijdens de bespreking van het ontwerpverslag, willen we toch enkele suggesties formuleren over de verslaggeving in het algemeen. We beseffen dat een en ander allicht te maken heeft met bepaalde formele verplichtingen, maar toch vinden we het nuttig om de suggesties over te maken, vooral omdat dit verslag uiteindelijk ook openbaar wordt gemaakt en (hopelijk) geraadpleegd wordt door lezers die niet echt vertrouwd zijn met het onderwijs en met de methodiek van de doorlichting. Als we een en ander bekijken vanuit de ogen van die niet-expert lezer dan vallen de volgende punten op:

1. Er wordt een apart verslag gemaakt voor de ASO- en voor de TSO/BSO-school en dat omdat er twee aparte instellingsnummers zijn. Hoewel er een onderscheid wordt gemaakt in een overkoepelend gedeelte en een specifiek gedeelte, valt het op dat de twee verslagen mekaar geregeld overlappen en dat sommige elementen (b.v. in de samenvatting) toch in de twee verslagen voorkomen. Voor scholen met meer dan 1 instellingsnummer, maar die duidelijk als één pedagogische eenheid fungeren (en die finaal onder de eindverantwoordelijkheid van één - algemeen - directeur staan), zou het logischer zijn om één verslag te maken (of de betrokken scholen ten minste de mogelijkheid te laten om te opteren voor één of voor meer dan één verslag). Ouders weten meestal niet dat Sint-Augustinus formeel uit 2 scholen (2 instellingsnummers) bestaat.
2. Hoewel het een gunstig verslag betreft (advies 1) komt dit voor een buitenstaander meer dan waarschijnlijk niet als écht positief over. Dat heeft te maken met het feit dat ook structuuronderdelen die als "best practice" worden beoordeeld, finaal toch "slechts" de formele benaming "voldoet" krijgen. Als dat dan gecombineerd wordt met soms uitgesponnen (in lengte) en goed bedoelde/terechte suggesties voor verbetering dan geeft dat de indruk dat het wel voldoende is, maar dan maar "net voldoende" (met de hakken over de sloot). Oplossingen zouden kunnen zijn:

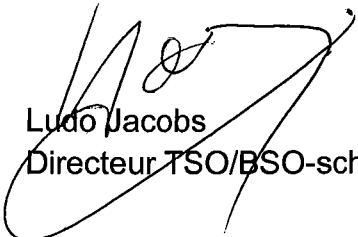

- meer nuanceren in het eindoordeel, zoals b.v. voldoet niet/voldoet/erg goed (of: voldoet in ruime mate; of: best practice)
- elementen die nu bedoeld zijn als suggesties om het (nog) beter te doen (vaak allicht best practices uit andere scholen) uit het gepubliceerde verslag weglaten (en dat verslag dus beperken tot het eindoordeel én de dingen die goed/erg goed zijn én de dingen die wel degelijk moeten verbeteren). De suggesties zouden dan in een apart document voor de school kunnen worden gezet en dus niet worden gepubliceerd. Dat zou het verslag korter en meer leesbaar voor een leek maken én het eindoordeel duidelijker naar voren laten komen

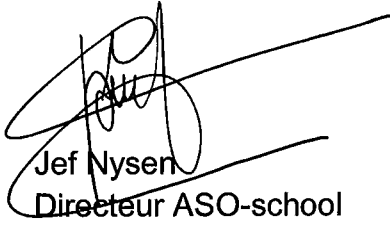
3. Tijdens de laatste dag is er een globale debriefing geweest waarop de (ontwerp) samenvatting aan de directie werd gepresenteerd. Die puntsgewijze opsomming (wat doet de school goed/wat kan de school verbeteren/wat moet de school verbeteren) was erg helder en de toelichting tijdens die debriefing was ook helder en samenhangend (punt per punt commentaar). In het verslag zelf wordt dan een heel ander (ambtelijk) taalgebruik gehanteerd wat de lectuur (zeker voor een leek) erg moeilijk maakt. Bovendien is dat verslag dan geordend per doorgelichte onderdeel. Wie dan "vlees en bloed" wil geven aan de samenvattende punten, moet alles samenrapen uit de verschillende passages in de tekst. We begrijpen dat er geen twee verslagen kunnen worden gemaakt en dat er dus voor één ordening moet worden gekozen, maar misschien zou het een oplossing kunnen zijn om in het verslag zoals het vandaag is bij de toepasselijke passages via een nummer te verwijzen naar de samenvattende punten. Zo zal de lezer dan onmiddellijk merken dat één samenvattend punt het resultaat is van vaststellingen bij verschillende doorgelichte onderdelen.

Vriendelijke groet

Bree, 25 februari 2016

Ludo Jacobs
Directeur TSO/BSO-school

Jef Nysen
Directeur ASO-school